

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, Anno M.DC.LXXX.

Titvlvs V. De conditionibus appositis in desponsatione, vel in aliis
contractibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61687](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61687)

quo mora fuit lis, validum sit, absolute prius matrimonium nullum fuisse, tamen invalidum hoc non est, ut novo constat. postmodum consensu indigeat, si

T I T V L V S V.

DE CONDITIONIBUS APPOSITIS IN DESPONSATIONE, VEL IN ALIIS CON- TRACTIBUS.

§. I.

*Quid sit conditio, & quod duplex;
quid modus, causa, & demonstratio, qua
matrimonio aliisque contractibus
apponuntur?*

Conditio proprie dicta, prout hic accipitur, est dispositionis, sive actus, vel contractus suspensio in futurum tempus, & eventum incertum (& hinc conditio de presenti, aut praeterito, non facit proprie conditionatum contractum) quae communiter explicatur, per particulam Si, ut consentio in tuas nuptias, si pater tuus consenserit. Modus est qualitas adiecta dispositioni, sive adiectio oneris, ad quod obligare volumus contrahentem, & communiter explicatur per particulam Ut, duco te v. g. ut honorem & divitias acquiram; causa dicitur, quando denotatur causa, propter quam contrahitur, & explicatur per dictionem Quia, contraho tecum, quia dives es, quia pulchra es, &c. Demonstratio denique fit, quando exprimitur illa qualitas, quae determinat hanc personam, duco te, quae libera es, quae virgo es, &c. conditiones aliae sunt genera-

Compend. Perking.

les, quae cuilibet contractui insunt; etiam si non exprimantur, si vixerimus v. g. aliae sunt speciales, & quidem aliae intrinsecae tali contractui, necessario scilicet ad illum contractum requisitae, ut, duco te, si non sis sanguine mihi juncta, &c. aliae extrinsecae, sine quibus contractus talis esse potest, ut duco te, si dives es; & harum iterum aliae necessarii eventurae, ut duco te, si cras sol oriatur; aliae contingentes & possibiles, duco te, si pater tuus consentiat; aliae impossibiles, duco te, si aureum montem in dotem dederis, aliae honestae; aliae turpes; aliae indifferentes, & inter turpes aliae contra substantiam matrimonii, contra triplex scilicet bonum matrimonii; fidei scilicet, duco te, si adulterandam te exponas; generationis, duco te, si generationem prolis impediveris; & indissolubilitatis denique, duco te, si iterum discedere velis, quando te pulchriorem reperero, &c. aliae vero turpes quidem sunt, non tamen contra substantiam matrimonii, ut ducam te, si fornicata mecum fueris, &c.

§. II.

*An conditio contractui matrimo-
niali apposta illum vitiet, vel
suspendat?*

SI matrimonium contrahatur sub con-
ditione improprie dicta, ad praesens
tempus, aut praeteritum relata, nec sus-
penditur, nec vitatur contractus talis,
sed matrimonium statim subsistit, aut
non subsistit, pro ratione conditionis
praesentis, vel praeteritae, §. *Conditiones*.
Instit. de V. O. dependet enim talis con-
tractus à conditione tali, quae si existit,
vel existit, contractum valere facit; si
verò non existit, vel non existit, facit eum
non valere. Quod si autem matrimo-
nium contrahatur sub conditione de fu-
turo, possibili, honesta, & contingente,
ut cum dico, ducio te, si pater tuus consen-
serit, suspenditur ad eventum usque con-
ditionis talis, tale matrimonium, juxta
naturam conditionis talis appositae, pro-
ut probatur etiam ex c. *De illis 3, h. t.* &
melius ex *Super eo 5, eodem*.

§. III.

*An conditio de futuro necessaria,
vel impossibilis, adjecta matrimonio,
illud vitiet, vel suspendat?*

SI matrimonium contrahatur sub con-
ditione de futuro necessarii evenien-
te, ut contraho tecum, si cras sol oriatur,
non suspenditur, nec vitatur per condi-
tionem adjectam, sed statim validum
est tale matrimonium, perinde, ac si
nulla conditio adjecta fuisset, & ablo-

lutè fuisset contractum (quia qui sub
condicione stipulatur, quae omnino ex-
titura est, purè videtur stipulati,
L. *Si pupillus 9, §. 1. ff. de novat.*)
nisi contrahentes putarent conditionem
talem adjectam contingentem tantum
esse, vel si adderent talem clausulam ad
definendum tempus, quo contractum
celebrandum esset.

Si verò contrahatur matrimonium
sub conditione impossibili, vel turpi de
futuro, & hæc non repugnet substan-
tiae, aut bonis matrimonii, habetur con-
ditio talis pro non adjecta, ita ut matri-
monium taliter contractum statim va-
leat; non valet autem matrimonium,
sed ipso jure irritum est, si conditio tur-
pis ab initio adjecta repugnet substantiae,
sive bonis matrimonii, fidei scilicet, ge-
nerationi, aut indissolubilitati, prout
statuitur in c. *Si conditiones 7, h. t.* si cum
enim in priore casu nihil in pactum deducitur,
quod substantiali obligationi, in
matrimonio essentialiter inclusae, repug-
nat, ratione cuius nullum esset matri-
monium, ita in posteriore casu in pa-
ctum deducitur tale quid, quod substan-
tiae matrimonii repugnat, & cum quo
consistere non potest consensus matri-
monialis, si tamen in tale pactum uter-
que contrahens consentiat; quod si
enim unus pacto tali expressè vel tacitè
non consentiat, sed contradicat, vali-
dum esset matrimonium, cum eo ipso,
quod alter non consenserit, censetur
à pacto tali recessum. Quod autem con-
ditio turpis, aut impossibilis, sub qua ma-
rimonium contrahitur, si non repugnet
bonis matrimonii, pro non adjecta ha-
beatur, & nihil vitiet contractum, in fa-
vorem

vorem matrimonii specialiter constitutum est, argu. §. *Impossibilis. Instit. De hered. institu. junctā Glossā V. impossibilis*. Si tamen contrahentes sciant adjectam conditionem impossibilem, aut turpem esse, & jus tales condiciones pro non adjectis in contractu matrimoniali habere, vel saltem dubium sit de tali scientia, cum ut sic Ecclesia præsumat, joco tantum conditionem talem adjectam fuisse; quæ tamen præsumptio locum non habet, si de alia contrahentium mente constet, quo in casu ex defectu consensûs nullum erit sub conditione tali turpi, vel impossibili contractum matrimonium, quamvis conditio illa turpis non sit contra substantiam matrimonij.

§. IV.

Proponuntur, & resolvuntur aliæ nonnullæ quæstiones circa sponsalia, vel matrimonia sub conditione contracta.

Quæritur primò, an contractum de presenti sub conditione contingente, ac honesta matrimonium novo consensu indigeat, ut validum sit, post conditionis eventum. Respondetur probabile esse, quòd non indigeat, modò contrahentes in eadem prima voluntate permaneant, cum etiam alij contractus sub conditione honesta contingente de futuro contracti validi sint, post eventum conditionis, absque novo contrahentium consensu, prout passim Canonistæ docent, & patet ex *L. Potior. II.*

ff. Qui potior in pig.

Quæritur secundò, utrum post Tri-

dentinum non tantum contractui matrimoniali de presenti, sub conditione tamen pendente, Parochus & testes adesse debeant, sed etiam impletionis conditionis? Respondetur; Probabiliter affirmant aliqui, probabilius tamen videtur, quòd non absolute impletionis tali adesse debeant, sed per contrahentes de ea impleta certiores fieri; neque enim aliàs de eo absolute contracto in foro externo testari possunt; tutius tamen est ad multa incommoda cavenda, ut in casu talis conditionati matrimonii, quòd raro concedendum est, novus consensus coram Parocho & testibus à contrahentibus, post conditionem impletam, adhibeatur.

Quæritur tertio, de obligatione eorum, qui de jure quidem impediti, sponsalia tamen de futuro, sive matrimonium, contrahunt sub conditione dispensationis Papalis. Respondetur primò, non tantum licita per se esse sponsalia talia de futuro sub dicta conditione, sed inducere ea etiam obligationem, ut eventum conditionis expectent, qui taliter contraxerunt, cum adjecta hæc conditio sit honesta. Respondetur secundò, probabile etiam esse, quòd contractum matrimonium sub tali conditione inter impeditos, impedimento Ecclesiastico, absque novo consensu post purificatam conditionem, in absolutum matrimonium transeat, ut ex *l. quæsito hujus §.* patet; & quòd tutius sit post impetratam dispensationem coram Parocho & testibus novum consensum ponere, prout probabilius esse etiam Layman fatetur.

Quæritur quarto, quæ sponsalia validæ

Q99 q 2. sint,

sint, & servanda, si quis cum duabus sub conditione honesta, & contingente contrahat. Respondetur, si sponsalia de futuro cum duabus contracta dicto modo fuerint, priora valida erunt, etiam si posteriorum conditio prius purificetur, quia taliter contrahens nec licite, nec valide potuit posteriora sponsalia contrahere, ad conditionis eventum expectandum per priora sponsalia obligatus, nisi illa prorsus dissoluta fuissent. Si vero matrimonium de presenti, sub conditione tamen honesta & contingente cum duabus contraxit, illud validum erit, cujus conditio prius impletur, modo contrahens consensum in alterum matrimonium, ante eventum illius conditionis, non revocaverit, quamvis enim licite non agat, taliter cum duabus sub conditione tali successive contrahendo, valide tamen hunc contrahere, negari non potest, & quia consensus absolutus praevalet consensui conditionato, per eventum autem conditionis factus fuit consensus absolutus, consequenter hic praevalet consensui sub conditione, quae nondum evenit, adhuc pendenti. Quod si tamen simul impleatur utraque conditio, neutrum matrimonium valet, cum in tali casu consensus non adsit in determinatam personam, sed tam in illam, quam in hanc feratur. Haec tamen omnia vitari facile possunt per assistentiam prudentis Parochi, tales condiciones in contractu matrimonii non permittentis.

¶ (o) ¶

§. V.

An causa, demonstratio, vel modus adiectus contractui matrimoniali ipsum vitiet, vel suspendat?

Respondetur, si causa, vel demonstratio adjiciatur tali contractui matrimoniali, sive turpis illa, sive honesta sit, sive repugnet substantiae matrimonij, sive non, sive vera, sive falsa sit, per se nunquam suspendit, aut vitiat matrimonium, sed semper habetur pro non adiecta, & matrimonium valet; neque enim per adjectionem talis causae, aut demonstrationis tollitur consensus necessarius ad contractum matrimoniale, cum ea non se habeat per modum obiecti (quo in casu esset error personae) sed tantum declarat, quam opinionem habeat de persona, cum qua contrahit: Modus vero adiectus contractui matrimoniali non vitiat quidem, nec suspendit illum, nisi sit contrarius substantiae, aut bonis matrimonij, cum per talem modi adjectionem obligatus quidem maneat contrahens ad modum illum praestandum, non tamen contractum suspendat, vel si turpis ille sit, aut impossibilis, per non adiecto habeatur, saepe tamen, quod aliis modus habetur, aliis est conditio, de qua loquendum erit, prout de conditionibus dictum est.

§. VI.

De conditionibus adiectis in aliis contractibus.

Variae sunt conditiones, quae hinc inde contractibus adjungi possunt, & si

vsq